

[Unia bankowa – nowa unia w Unii?]

RICHARD J. HERRING

19 Niebezpieczeństwo oparcia unii bankowej na „jednej nodze”

Stworzenie europejskiej unii bankowej ma na celu rozwijanie jednolitego rynku usług finansowych oraz przerwanie toksycznych interakcji między słabymi bankami i słabymi państwami po to, by złagodzić kryzys w strefie euro. Herring stara się dowiedzieć, że dla spełnienia tych celów nieodzowne jest zrealizowanie wszystkich trzech filarów unii bankowej. Analizuje zagrożenia, które mogą się pojawić, jeśli jednolity mechanizm nadzorczy nie zostanie uzupełniony wspólnym mechanizmem restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków oraz wspólnym systemem gwarancji depozytów dla strefy euro. Próbuje też odpowiedzieć na pytanie, dlaczego budowę unii bankowej zaczęto od ustanowienia mechanizmu nadzoru.

TOBIAS H. TRÖGER

46 **Panaceum czy szarlataneria? Wstępna ocena nowego systemu nadzoru ostrożnościowego nad bankami z udziałem Europejskiego Banku Centralnego**

Tröger analizuje ewoluującą architekturę ostrożnościowego nadzoru nad bankami (SSM) w strefie euro. Stara się przewidzieć, jak skuteczny okaże się nowy mechanizm w umacnianiu stabilności finansowej państw, i proponuje, jak go udoskonalić. Wysuwa wniosek, że SSM nadmiernie koncentruje się na ostrych narzędziach dyscyplinowania uległych krajowych organów nadzoru, nie motywując ich personelu do podejmowania działań służących rygorystycznej kontroli. Dlatego kluczowe będzie doprecyzowanie ram nadzorczych Europejskiego Banku Centralnego (EBC) oraz rozwinięcie międzyinstytucjonalnych możliwości awansu zawodowego. EBC w istocie stanie się organem ustanawiającym standardy i będzie konkurował w tym zakresie z Europejskim Urzędem Nadzoru Bankowego. Autor obawia się, że prawdopodobny impas w Radzie Organów Nadzoru tego Urzędu doprowadzi do rozdźwięku między uczestnikami SSM i innymi państwami członkowskimi, gdyż dołączenie do SSM jest nieatrakcyjne dla państw spoza strefy euro.

CHRISTOPHER GANDRUD, MARK HALLERBERG

114 **Kto decyduje? Mechanizm restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków w europejskich ramach**

Gandrud i Hallerberg analizują dwa warianty mechanizmu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków wylaniające się z propozycji Komisji, zawartych w stosownej dyrektywie oraz w rozporządzeniu ustanawiającym dodatkowo odnośny jednolity mechanizm i jednolity bankowy fundusz dla realizacji tych procesów. Starają się dowiedzieć, że to, na jakim poziomie podejmuje się decyzje, może wpłynąć na zdolność wykorzystania proponowanych narzędzi dla ograniczenia kosztów upadłości banków. Omawiają interesy właściwych organów krajowych oraz instytucji europejskich, które mogą kształtować sposób prowadzenia przez nie działań naprawczych. Przekonują także, że większą uwagę należy zwrócić na poprawę politycznej niezależności właściwych organów krajowych.

[Unia bankowa z polskiej perspektywy]

STANISŁAW KLUZA

142 Unia bankowa z perspektywy nadzoru gospzczącego spoza strefy euro

Artykuł ten prezentuje problematykę unii bankowej jako inicjatywę nakierowaną na zwiększenie integracji i bezpieczeństwa systemu finansowego Unii Europejskiej. Autor omawia genezę i kształtowanie się unii bankowej, ale przede wszystkim pokazuje ją jako proces polityczny i gospodarczy, będący reakcją na kryzys finansowy w UE, a jednocześnie przebiegający w trakcie poszukiwania rozwiązań w sporze o zakres kompetencji i odpowiedzialności pomiędzy nadzorami macierzystymi i goszczącymi. Artykuł podkreśla zwłaszcza wątpliwości i pytania dotyczące spójności UE i unii bankowej, które pojawiają się w kontekście odmiennej sytuacji ekonomicznej oraz różnic w strukturze właścicielskiej w sektorze finansowym krajów przechodzących transformację systemową.

[Dokumenty]

KAI A. KONRAD, CLEMENS FUEST, HARALD UHLIG,
MARCEL FRATZSCHER, HANS-WERNER SINN

164 Federalny Trybunał Konstytucyjny a polityka Europejskiego Banku Centralnego w czasie kryzysu. Stanowiska ekonomistów

W czerwcu 2013 roku Federalny Trybunał Konstytucyjny wysłuchał opinii ekspertów dotyczących polityki Europejskiego Banku Centralnego (EBC) w czasie kryzysu. Chodziło o kwestię, czy EBC, wdrażając program *Outright Monetary Transactions*, przypisuje sobie kompetencje, których mu nie przydzielono. Zamieszczamy tu komentarze pięciu ekspertów, którzy w różny sposób argumentują, że polityka EBC niesie ze sobą szereg zagrożeń dla stabilności zarządzania monetarnego i fiskalnego w strefie euro, ale też podejmowane przez EBC środki można uznać za konieczne dla realizacji jego najważniejszego zadania, czyli utrzymania stabilności cen. Zastanawiają się również, czy EBC powróci do węższej interpretacji roli banku centralnego, gdy kryzys zostanie zażegnany.

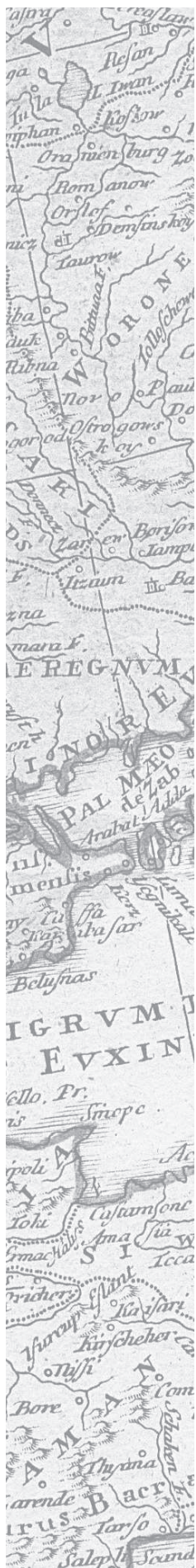
[*Historia integracji*]

OTMAR ISSING

224 Euro: narodziny – sukces – przyszłość. Okoliczności poprzedzające powstanie wspólnej waluty

Projekt europejskiej unii walutowej ma długą historię. W tym artykule opowiada ją ekonomista i członek pierwszego zarządu Europejskiego Banku Centralnego: inicjatywy, ścierające się koncepcje, dylemat *uneasy triangle* i punkt zwrotny – powstanie Europejskiego Systemu Walutowego, które wyznaczyło kurs na wspólną walutę. Issing analizuje też przebieg wdrażania poszczególnych etapów Unii Gospodarczej i Walutowej, zwłaszcza proces konwergencji, ustanowienie ponadnarodowego banku emisyjnego i uwspólnotowanie polityki pieniężnej. Pokazuje również, jak strefa euro jest odległa od optymalnego obszaru walutowego.

[Esej o Europie]

PIOTR KOSMALA

270 O *Pax Romana* w ujęciu nowoczesnym. Konceptje integracyjne premiera Aleksandra Skrzyńskiego

Jako premier i trzykrotny minister spraw zagranicznych Aleksander Skrzyński odcisnął piętno na polityce zagranicznej II RP, otwierając ją na multilateralną dyplomację europejską oraz próbując kształtować projekty integracyjne w Europie Środkowej. Idee pacyfistyczne i paneuropejskie, którym hołdował, skupiają się jak w soczewce w koncepcji utworzenia „Europejskich Stanów Zjednoczonych”, nakreślonej w wizjonerskim przemówieniu Skrzyńskiego z Williamstown. Kierowała nim fascynacja demokratycznym i liberalnym systemem politycznym USA oraz chęć zapewnienia Europie stabilności i pokoju.

[Recenzje]

PAWEŁ TOKARSKI

297 Pytania o miejsce Polski w świecie

LESZEK JERZY JASIŃSKI, *Bliżej centrum czy na peryferiach? Polskie kontakty gospodarcze z zagranicą w XX wieku*, Warszawa: Centrum Europejskie Natolin, Wydawnictwo Trio, 2011.

PIOTR KOSMAŁA

300 Pół wieku wcześniej

JÓZEF ŁAPTOS, *Europa marzycieli. Wizje i projekty integracyjne środkowoeuropejskiej emigracji politycznej 1940–1956*, Kraków: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, 2012.

303 [Noty o autorach]

